

Zespół delecji 22q11.2

Kod Orpha: 567 Kod OMIM: 188400

Opis choroby *

Definicja

A rare chromosomal anomaly which causes a congenital malformation disorder that is typically characterized by cardiac defects, palatal anomalies, facial dysmorphism, developmental delay and immune deficiency.

Dane

Klasyfikacja

Zespół wad wrodzonych

Synonimy

22q11DS
22q11DS
CATCH 22
Mikrodelecja 22q11.2
Monosomia 22q11
Sekwencja DiGeorge
Zespół CTAFS (Conotruncal anomaly face syndrome)
Zespół DiGeorge
Zespół podniebieno-sercowo-twarzowy
Zespół Sedlackova
Zespół sercowo-twarzowy Cayler
Zespół Shprintzena
Zespół Takao
CATCH 22
Cayler cardiofacial syndrome
Conotruncal anomaly face syndrome
DiGeorge sequence
DiGeorge syndrome
Microdeletion 22q11.2
Monosomy 22q11
Sedlackova syndrome
Shprintzen syndrome
Takao syndrome
Velocardiofacial syndrome

Kod ORPHA
567

Kod OMIM
188400

Kod ICD10
D82.1, Q90

Kod ICD11
LD44.N0

[*Źródło](#)

orphanet

Rozszerzony opis choroby

Nazwa choroby: Zespół Delecji 22q11.2

Synonimy: syndrome DiGeorge, VCFS, CATCH-22

OMIM: 188400

ORPHA kod: 567

ICD-10: D82.1, Q90

Definicja choroby

Zespół delecji 22q11.2 stanowi drugą, co do częstości, po zespole trisomii chromosomu 21 parę, przyczynę niepełnosprawności intelektualnej uwarunkowanej genetycznie. Zespół ten charakteryzuje się ogromnym zróżnicowaniem cech klinicznych. Wśród pacjentów, u których stwierdzono delecję na chromosomie 22 parę stwierdzono ponad 200 różnych cech fenotypowych, jednak żaden z objawów nie występuje u wszystkich pacjentów. Ponadto większość występuje z różnym nasileniem. Dlatego też, zespół ten należy do chorób o pełnej penetracji i zróżnicowanej ekspresji.

Etiologia. Podłoże genetyczne. Sposób dziedziczenia

U większości (>85%) badanych pacjentów, przyczyną wystąpienia zespołu jest ~2,5 Mbp delecja, powstała na drodze nieallelicznej rekombinacji homologicznej, pomiędzy sekwencjami DNA o niskiej częstości powtórzeń (LCR), znajdującymi się na chromosomie 22q, flankującymi region który ulega delacji. Region ten zawiera ponad 60 znanych genów.

Epidemiologia

Szacuję się, że zespół występuje z częstością 1:2148 żywo urodzonych dzieci. Badania prenatalne wskazują na wystąpienie tego zespołu nawet z częstością 1:992 ciąży.

Opis kliniczny

Rozpoznanie Zespołu delecji 22q11.2 może zostać postawione na różnych etapach życia dziecka, począwszy od diagnostyki prenatalnej.

Główne objawy: wady serca, rozszczep podniebienia (najczęściej podśluzówkowy), niewydolność podniebienno-gardłowa, brak odruchu ssania, niska masa urodzeniowa, opóźniony rozwój mowy, zaburzenia mowy, niedobór odporności, opóźnienie rozwoju psychoruchowego, hipotonia, niepełnosprawność intelektualna (zazwyczaj postać lekka), padaczka, wada słuchu, wada wzroku, zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenie zachowania (najczęstsze to lęk, agresja), schizofrenia o wczesnym początku, charakterystyczne cechy dysmorfii twarzy, u części pacjentów obserwuje się również objawy choroby Parkinsona w wieku około 40 lat.

Diagnostyka

Z uwagi na niespecyficzne objawy, badanie w kierunku delecji 22q11.2 zalecane jest u wszystkich dzieci z opóźnieniem rozwoju psychoruchowego lub niepełnosprawnością intelektualną, wadą serca, rozszczepem podniebienia i charakterystyczną mową nosową, chyba że obraz kliniczny sugeruje inną diagnozę. Najskuteczniejszą metodą identyfikującą delecję 22q11.2 jest zastosowanie techniki mikromacierzy. Można również wykonać badanie MLPA lub badanie FISH, z zastosowaniem sond specyficznych do badanego regionu. Należy jednak pamiętać, że metody celowane (MLPA i FISH) mogą nie wykryć delecji innego rozmiaru niż standardowa. Atypowe delecje zdarzają się w około 15% przypadków.

U około 10% pacjentów delecja jest przekazana od jednego z rodziców. Dlatego też, zalecane

jest wykonanie badań na nosicielstwo delecji.

Leczenie

Dziecko z delecją 22q11.2 powinno zostać objęte programem wczesnego wspomaganie umiejętności w zakresie motoryki małej i dużej, mowy oraz porozumiewania się, funkcjonowania adaptacyjnego. W okresie przedszkolnej i szkolnej edukacji, jednym z najważniejszych aspektów jest dostosowanie wymogów edukacyjnych do możliwości dziecka z niepełnosprawnością intelektualną. Opieka nad dzieckiem z delecją 22q11.2 wymaga skoordynowanej opieki specjalistów z wielu dziedzin (między innymi: pediatry, neurologa, kardiologa, laryngologa, immunologa, psychiatry, psychologa). Szczegółowe postępowanie medyczne zależne od wieku pacjenta, zostało opisane w załączonych rekomendacjach. Wraz z wiekiem wzrasta ryzyko rozwoju zaburzeń psychicznych, w tym zaburzeń lękowych, schizofrenii.

Szczepienia ochronne

Wymagane są dodatkowe badania immunologiczne przed szczepieniem szczepionkami żywymi.

Zalecenia szczególne

Po rozpoznaniu zespołu delecji 22q11.2 konieczne jest przeprowadzenie diagnostyki kardiologicznej, laryngologicznej z oceną podniebienia, audiologicznej, immunologicznej, a także logopedycznej i neurorozwojowej. Konieczność konsultacji psychiatrycznej w przypadku zaburzeń neuropsychiatrycznych.
Konieczność poradnictwa rodzinnego.

Rokowanie

Długość życia jest niezmienna. Samodzielność pacjenta jest różnorodna i zależy od nasilenia objawów (szczególnie zaburzeń psychiatrycznych takich jak zaburzenia lękowe, schizofrenia, stopnia niepełnosprawności intelektualnej, trudności behawioralnych); niezależne życie osoby dorosłej przy odpowiednim wsparciu jest możliwe.

Organizacje pacjenckie

<https://www.22q11.pl>

<https://www.chop.edu/centers-programs/22q-and-you-center>

Ważne strony internetowe

<https://www.22q11.pl>

<https://www.chop.edu/centers-programs/22q-and-you-center>

<https://www.facebook.com/22q11Polska>

<https://www.orpha.net> Zespół delecji 22q11.2

<https://www.omim.org/entry/188400>

Poradnie Genetyczne

Ośrodki eksperckie chorób rzadkich

Autor/autorzy opisu:

Beata Nowakowska, Instytut Matki i Dziecka, Warszawa, Data opisu 21.05.2023

Autor/autorzy i data aktualizacji:

Zawarte informacje mają charakter ogólny. Decyzje dotyczące metod i sposobu leczenia podejmuje każdorazowo lekarz leczący pacjenta, w sposób dostosowany indywidualnie do aktualnych potrzeb danego pacjenta, omówiony i prowadzony przez lekarza. Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (Dz.U. z 2022 r. poz. 1731) lekarz ma obowiązek wykonywać zawód, zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością.

Orphanet - internetowa baza danych dotyczących rzadkich chorób i sierochych leków. ©INSERM 1999 - Dostępna na stronie www.orphanet.pl